

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології
Кафедра загального та германського мовознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РИТОРИКА ТА СПІЧРАЙТИНГ

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітні програми:

Філологія «Польська мова і література, англійська мова, переклад»

Середня освіта «Українська мова і література»

Філологія «Українська мова і література»

Галузь знань **В Культура, мистецтво та гуманітарні науки**

Затверджено на засіданні кафедри
протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Риторика та спічрайтинг
Викладач (-і)	Ярослав Григорович Мельник
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-10 моб. 099 2439140
E-mail викладача	yaroslav.melnyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очна
Обсяг дисципліни	Кредитів ЄКТС -3 (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Обговорення індивідуально обраних завдань та тематики. Очні консультації 2 год. на тиждень
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Навчальна дисципліна «Риторика та спічрайтинг» входить до циклу обов'язкових дисциплін при підготовці філологів. Структура курсу охоплює риторику у її розвитку: від античності до XX століття та неориторику останніх десятиліть. Курс передбачає теоретичну та практичну частини. Особлива увага зосереджується на інформаційно-польовій парадигмі кінця XX – початку XXI століття. Розглядаються питання дискурсології та наратології і визначається їх місце у сучасному інформаційному світі. Предметом спеціального розгляду є технологія творення текстів у різних галузях знань, професійної зайнятості з урахуванням соціальних програм. Такі цільові установки охоплюють весь діапазон інформаційних площадок: політику, економіку, мас-медіа, культурне середовище та ін.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
3.1. Метою вивчення дисципліни є: курс «Риторика та спічрайтинг» зорієнтований на надання інформаційно-фахових послуг майбутнім філологам у плані творення та підготовки текстів до оприлюднення. Також у наданні креативної та редакторської допомоги у формуванні текстового простору. 3.2. Найважливіші цілі курсу: - розглянути методологію риторики; - розглянути історію риторики від V ст. до н.е. до XX ст.; - окреслити основні напрямки розвитку дискурсології, наратології, теорії комунікації, теорії інформаційного поля на поч. XXI ст.; - основні напрямки та жанри журналістської діяльності; - спічрайтингова діяльність і неориторинний формат.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<u>Загальні компетентності:</u> ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно. ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. <u>Фахові компетентності:</u> ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки. ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань. ФК 9. Здатність ефективно й компетентно брати участь у різних формах наукової комунікації. <u>Програмні результати навчання:</u> ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі. ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття	

тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в галузі польської та англійської філології, перекладознавства державною, польською та англійською мовами.

5. Організація навчання			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		12	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		18	
самостійна робота		60	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	035 – філологія	1	вибірковий

Тема, план	Кількість годин		
	лекція	практичне заняття	самостійна робота
Тема 1. Вступ до дисципліни. 1.1. Риторика та неориторика початку ХХІ століття. Неориторика та інформаційне середовище. 1.2. Риторика у системі гуманітарних дисциплін. 1.3. Зв'язок риторики з іншими науковими дисциплінами. 1.4. Риторика і масова комунікація поч. ХХІ ст. 1.5. Конфлікт методологій.	2	2	8
Тема 2. Історія риторики. Основні етапи розвитку риторики. 2.1. Антична риторика. Риторика Давньої Греції. Риторика Давнього Риму. 2.2. Риторика Давньої Візантії. Зародження гомілетики. 2.3. Риторика Середньовіччя. 2.4. Риторика епохи Ренесансу. 2.5. Основні диференційні ознаки жанрів публічної комунікації.	2	2	6
Тема 3. Риторика ХХ– ХХІ ст. 3.1. Основні тенденції методології. 3.2. Філософсько-гносеологічні вчення про мовно-комунікативні системи; 3.3. Риторика II половини ХХ століття та правове поле. Правовий статус публічного слова; 3.4. Концептуальні зміни у системі публічного слова: риторика та мас-медіа.	2	2	4

Тема 4. Риторика та неориторика. Комунікація епохи інформаційної революції. 4.1. Відродження риторики у 50-ті роки XX століття; 4.2. Загальна риторика. 4.3. Концепція риторики та теорія дискурсу. 4.4. Неориторика та мас- медійний простір. Неориторична природа публічного слова. 4.5. Види публічного слова у системі класичної риторики та неориторики.	2	2	6
Тема 5. Ключові тенденції неориторики та спічрайтингу почю ХХІ століття. 5.1. Лінгвокультурологічні засади публічного слова та спічрайтинг. 5.2. Ментально-культурологічні засади публічного слова. 5.3. Психологічні чинники у системі комунікації та спічрайтинг. 5.4. Етичні норми публічного слова.			8
Тема 6. Спічрайтинг у системі наук. Методи та методики спічрайтингу. 6.1. Типологія текстів і спічрайтинг. 6.2. Стилiстичнi особливостi спічрайтингу. 6.3. Спічрайтинг і закони текстотворення; 6.4. Культура комунікації та культура спічрайтингу. 6.5. Хронотопні специфіки спічрайтингу.	2	2	6
Тема 7. Функціональні особливості розшарування текстового масиву у спічрайтинговій інтерпретації: 7.1. політичні тексти; 7.2. рекламно-агітаційні; 7.3. наукові інтерпретаційні; 7.4. науково-публіцистичні, публіцистика; 7.5. бізнесово-інтерпретаційні.	—	2	6
Тема 8. Техніка створення текстів; основні вимоги, зв'язуючі сегменти тексту; 8.1. корегентність; 8.2. тактико-стратегічна узгодженість; 8.3. структурна підпорядкованість; 8.4. ідейна збалансованість; 8.5. техніки формування тканини тексту.	—	2	6
Тема 9. Аналіз текстів різного типу: 9.1. вивчення та впорядкування текстового матеріалу; 9.2. типологія помилок та техніка усунення; 9.3. художньо-образні засоби як інструментарій тексту; 9.4 стандартизація тексту.	—	2	6

6. Система оцінювання навчальної дисципліни	
Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною та ЄСТS-шкалою. Оцінювання на основі 100-бальної шкали (Див.: пункт “8.3. Види контролю” Положення про організацію освітнього процесу та

	розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника). Загальні 100 балів включають: 20 балів за практичні заняття; 20 балів за самостійну роботу; 20 балів за доповідь-презентацію; 10 балів за контрольну роботу; 30 балів за іспит.
Вимоги до письмових робіт	Контрольні роботи на зазначеній спеціальності виконуються у двох варіантах. Перший полягає у написанні роботи реферативного типу з викладом історії риторики та історії риторичних вчень (теорії риторики) від античності до наших днів. Робота оцінюється максимально у 25 б. Друга контрольна робота полягає у трансформації стислої інформації у розгорнутий текст-презентацію. Виконується аудиторно і оцінюється максимально у 25 б.
Семінарські заняття	За 5-ти бальною шкалою
Підсумковий контроль	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для зарахування курсу – 50 балів.
8. Політика навчальної дисципліни	
Жодні форми порушення академічної не доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування у відповідності до Положення 1 та Положення 2.	
9. Рекомендована література	
1. Абрамович С.Д., Чикарькова М.Ю. Риторика. Львів, 2001. 2. Єрушевич Г.Д., Мельник Я.Г. Вступ до риторики. Івано-Франківськ, 2002. 3. Мельник Я.Г. Пролегомени до українського дискурсу. Івано-Франківськ, 2023. 4. Мельник Я.Г. Спічрайтинг. Івано-Франківськ, 2019. 5. Романенко Ю.В. Спічрайтинг (основи риторики). Навчальний посібник. Київ, 2003. 6. Сагач Г.М. Мдовник основних термінів та понять риторики. Київ, 2006. 7. Препотенська М. філософія риторики. Київ, 2011. 8. Вайшенберг З. та ін. Довідник журналіста та медіа. Київ, 2011. 9. Штромайер Г. Ролітика і мас-медіа. Київ, 2008. 10. Шкіцька О.І. Маніпулятивні тактики позитиву: Лінгвістичний аспект. Київ, 2012. 11. Чибісова Н.Г., Тарасова О.І. Риторика. Київ, 2003. 12. Мацько Л.І., Мацько О.М. Риторика. Київ, 2003. 13. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ, 2004. 14. Томан І. Мистецтво говорити. Київ, 1989. 15. Куньч З. Риторичний словник. Київ, 1997. 16. Сагач Г.М. Золотослів. Київ, 1993. 17. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної девіалогії. Львів, 2000. 18. Тимошенко Н.Л. Корпоративна культура: діловий етикет. Київ, 2006.	

Викладач к.ф.н, професор Мельник Ярослав Григорович